

Van de voorzitter, Arie Reijm

En dan ben je zomaar voorzitter!

Het Historisch Genootschap Beemster is een belangrijke vereniging in m'n leven. Eerder was ik penningmeester en werd bij m'n afscheid benoemd tot erelid. Wat een eer. Toen mijn vrouw Hilda in 2012 secretaris werd, bleef het HGB een belangrijke plaats in ons gezin innemen. Na het overlijden van Hilda in 2022 nam ik het secretariaat (tijdelijk) op me. Ik vond namelijk dat het goede werk van Hilda niet mocht inzakken.

Dan is het 2024. Bert Jaarsma had al eerder aangegeven dat hij het voorzitterschap van het HGB niet langer met al zijn andere activiteiten kan combineren. Begrijpelijk. Na ruim 30 jaar lid te zijn geweest van het HGB-bestuur en de laatste jaren als voorzitter, is het tijd voor andere dingen in het leven. Gelukkig blijft Bert lid van het HGB-bestuur, maar dan als vertegenwoordiger van Stichting Beheer Gebouwen, de Weegbrug en korenmolens De Nachtegaal.

Er gebeurt veel binnen het HGB, zoals de uitbreiding van het Betje Wolff Museum en alle zaken die daarmee te maken hebben, de omvorming van Agrarisch Museum Westerhem naar een Beemster Museum, het periodiek uitgeven van De Nieuwe Schouwschuit, alle activiteiten van de PR-commissie en onze afdeling Beemster Erfgoed. In deze nieuwsbrief leest u hier meer over.

Het bestuur en de vele vrijwilligers werken met elkaar aan een gezonde toekomst van het Historisch Genootschap Beemster. Als voorzitter draag ik daaraan graag m'n steentje bij. We zullen elkaar de komende tijd zeker ontmoeten. ◀

Museumdienst draaien saai? Zeker niet!**Een middag uit het leven van Westerhem vrijwilliger Jan Bakker**

Bij het oprijden van de oprit reed mij een mooie grote Honda Gold-Wing vooruit. Het bleken onze eerste vroege gasten te zijn. Geen bezoekers voor het Bezoekerscentrum. Dat is iets wat wij als vrijwilligers van het Agrarisch Museum Westerhem veel meemaken. De bezoeker slaat dan van de weg af het eerste paadje in en verdwijnt in het voorhuis als zijnde geen bezoek voor ons. Bij het openen van de staldeur hadden wij, Dick Beets en Jan Bakker, dus direct bezoek. Geïnteresseerd bezoek. De stallucht werd al geroken en de brongas-installatie had volop belangstelling. Zou er ook brongas liggen in de Legmeer bij Aalsmeer (waar onze gasten vandaan kwamen)? Het museum is door hen goed bekeken en begeleid door Dick waar nodig. Kort na hen werden we bezocht door geïnteresseerden voor de polderverkaveling en drooglegging van de Beemster. Uitleg wel graag in het Engels voor een van de heren. Met onze schoolkennis van de Engelse taal brachten we het bezoek tot een goed einde. De Dutch ditches, waterlevel, windmills, sealevel en dikes kwamen allen aan bod. Met voldoende kennis en info-materiaal over Leeghwater en de verdwenen molens ging ook ons internationale bezoek tevreden huiswaarts. In de loop van de middag kregen we een museumbezoeker met de vraag of wij hem het maaien met een zeis zouden kunnen leren (waar ze een Agrarisch Museum al niet voor bezoekt).

Wij, Dick en ik, weten hoe het maaien moet, maar hoe leg je dat dan uit? Onze bezoeker had op internet vele filmpjes bekeken maar kon daar niets mee, terwijl zijn zoon een flinke tuin had met het gras tot kniehoogte. Hoe zeis je dat? Dan maar naar het Agrarisch Museum in Middenbeemster.

Een zeis met een los blad stond in de schuur. Die erbij gehaald. Het blad eerst vastgezet. Hele gesprekken over de typen zeisen die er zijn, hoe maak je ze scherp (het haren) met haarhamer en haarspit. En hoe houd je hem scherp met een strekel (een kunst op zich). De strekel en het haarstel hangt in de tuindershoek op zolder. Dan kwam het maaien aan de beurt op het grasveld tussen de stolp en de schuur (ook een slag apart).

Na een uur was onze "leerling" heel blij met ons onderricht want hij had hier meer geleerd dan van zijn internet filmpjes. Of hij ooit een zeisenmaaier zal worden, dat betwijfelen we.

Maar het belangrijkste is, de bezoeker is tevreden naar huis gegaan en wij hadden een hele mooie middag. ◀

Betje Wolff Museum - werkgroep Textieloverleg Noord-Holland

Op 11 juni jl. vond het Textieloverleg plaats in Onder de Linden. Ontvangst in het museum zelf is nog niet mogelijk. Hier komt over een paar maanden verandering in, dan is de verbouwing voltooid.

De werkgroep Textieloverleg Noord-Holland

boven het IJ heeft al een lange voorgeschiedenis. De initiatiefnemer om dit overleg te starten is het Westfries Genootschap in samenwerking met het Westfries Museum in Hoorn. Dit museum bezit een omvangrijke textielcollectie. Het doel is om kennis te vergaren en te delen.

Textiel is een van moeilijkste en kwetsbaarste onderdelen in een museumcollectie. Alle kleine musea boven het IJ met een textielcollectie worden aangeschreven om deel te nemen aan dit overleg. Zo ook het Betje Wolff Museum. Andere deelnemers zijn o.a.: Marker Museum, Volendams Museum, Het Honig Breethuis, Museum Grietje Tump, Oudheidkamer Texel, Het Sterkenhuis, Wieringer Museum Jan Lont.

De groep komt drie keer per jaar bij elkaar om ervaringen uit te wisselen. De leden nemen kleding en ander textiel mee waarvan de herkomst niet direct duidelijk is. Bijvoorbeeld: wanneer en bij welke gelegenheid werd het gedragen en hoe is het gemaakt. En welke stoffen zijn gebruikt. Heel interessant om de geschiedenis te ontrafelen. Elk museum krijgt schenkingen aangeboden: soms is het object al in het museum, soms past het niet in de collectie. Dan wordt dat meegenomen naar het Textieloverleg en kunnen de andere musea bekijken of het mogelijk in hun collectie past.

Heel boeiend om de stukken te bekijken: zo minutieus gemaakt, zulke kleine steekjes. We zijn vaak vol bewondering. Het tweede deel van de ochtend is vaak een lezing, verzorgd door een van de leden. Het zijn altijd geanimeerde bijeenkomsten. Namens het Betje Wolff Museum nemen Alie Vis en Aafje de Jong deel aan dit overleg. ◀

Colofon:

De HGB-nieuwsbrief is een uitgave van het **Historisch Genootschap Beemster**

Redactie: PR-commissie van het HGB.

Foto's: Jan Jobsis, Janet Smith-van der Veen, Johan de Jong,

Informatie: tel: 0299 673500 of via mail: info@historischgenootschapbeemster.nl

Postadres: HGB-PR commissie, postbus 73, 1462 ZH Middenbeemster. www.historischgenootschapbeemster.nl

Lidmaatschap HGB bedraagt: één persoon € 25,00 (15,00 eerste jaar), twee personen € 35,00 (20,00 eerste jaar) en bedrijfslidmaatschap € 55,00 per jaar.

Ontvallen oud vrijwilligers Westerhem

In de afgelopen periode zijn zes oud vrijwilligers overleden, te weten Bart IJff, Bokke Schaap, Ko Oortwijn, Joop de Koning, Ria Waij en Alie Stroet.

Bij de uitvaarden waren vele vrijwilligers van Westerhem aanwezig. Een mooie uiting van verbondenheid.

Wij wensen alle nabestaanden heel veel sterkte bij het verwerken van hun grote verlies. ◀

Beleef de Beemster in Westerhem

In 2024 geen nieuwe tentoonstelling, wel een nieuwe attractie: **"Beleef de Beemster in Westerhem"**.

In het molenkamertje, op de eerste verdieping, is de ervaring uit de buitencontainer geplaatst. Door vocht en koude stoorde de apparatuur te vaak. In een dertien minuten durende voorstelling wordt op twee schermen het verhaal van de geschiedenis van de Beemster verteld en vertoond. Vanaf de droogmakerij in 1612 tot het heden.

Deze attractie sluit perfect aan bij de tentoonstelling "Het geheim van de Beemster Molens", die vanwege de 25-jarige status van werelderfgoed de Beemster ook in 2024 blijft staan. ◀

Boeken bij Betje - Ontmoetingen met schrijvers – juli 2024

De afgelopen maanden heeft Boeken bij Betje driemaal een mooie avond gehad met drie fijne schrijvers: Mirjam van Hengel, Benjamin Moser en Mark Stokmans.

De avonden kenmerken zich door een ongedwongen en ontspannen sfeer. José Ferdinandus nodigt de schrijvers uit en Alexander Reeuwijk, onze vaste interviewer, leest zich in en interviewt hen. Dat levert levendige gesprekken op, omdat de schrijvers zich niet slechts hoeven te verlaten op hun eigen verhaal, maar kunnen reageren op de vragen van de interviewer over hun werk.

Het Betje Wolff Museum zorgt voor de ontvangst en de organisatie. Cultureel Centrum Onder de Linden zorgt voor het onderdak en de bediening aan de bar op de avond zelf.

Ook het komende najaar gaat Boeken bij Betje weer verder en wel op de volgende data: **vrijdag 13 september, vrijdag 11 oktober en vrijdag 15 november.**

Op vrijdag 13 september ontvangen we **dichter en schrijver Donald Niedekker**.

In zijn voorlaatste boek 'Waarachtige beschrijvingen uit de permafrost' ligt een man al vier eeuwen lang onder het ijs bij Nova Zembla. Donald Niedekker laat hem zijn verhaal vertellen. Zijn laatste boek 'De ochtenden' is een boek met korte stukjes over de natuur om ons heen.

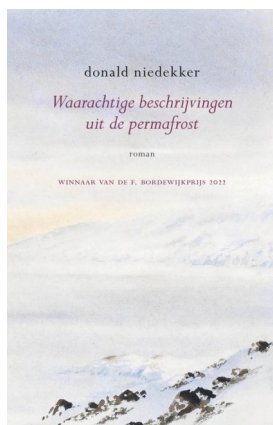
De overige avonden zijn nog niet ingevuld.

We gaan ervan uit, dat Boeken bij Betje in september en oktober nog gebruik maakt van Onder de Linden. Daarna, op vrijdag 15 november, willen wij de nieuwe aanbouw van het museum inwijden.

Dat zou dan weer de eerste Boeken bij Betje zijn in eigen huis na de start in 2018 op de mooie, oude zolder van het museum.

Jullie zijn natuurlijk van harte welkom!!!

Opgeven graag via de mail: boekenbijbetje@gmail.com ◀

Beemster Museum

Zoals in de vorige Nieuwsbrief al is aangegeven hebben we de ambitie om het Agrarisch Museum Westerhem om te vormen naar een Beemster Museum, dit gaan we stapsgewijs inzetten. Nu de nieuwbouwplannen voor het Bezoekerscentrum en het museum en de daarbij behorende inrichting om financiële redenen voorlopig niet doorgaat, heeft het bestuur van Westerhem en van het Historisch Genootschap Beemster besloten om het omvormen stapsgewijs te doen. Westerhem gaat dit ontwikkelen, in nauwe samenwerking met VISIT Beemster en de gemeente Purmerend. Deze organisaties hebben de intentie om de bezoekers aan de Beemster meer over de geschiedenis te vertellen voordat zij in de Beemster op pad worden gestuurd. In het Bezoekerscentrum zal de filmzaal omgevormd worden tot een educatieve ruimte waar het mooie over de Beemster als werelderfgoed wordt verteld. Hier wordt doorverwezen naar het Beemster Museum om daar de geschiedenis, de verdieping, te leren kennen. Daarna op pad om het in de Beemster allemaal zelf te ontdekken. Ook nu geldt: binnen zien – buiten beleven.

In het cultuur- en toerismebeleid van de gemeente Purmerend wordt dit gestimuleerd om op deze wijze de Beemster toeristisch meer op de kaart te zetten en hierdoor meer bezoekers te trekken. De eerste wens van het Beemster Museum is een visuele tijdreis te maken door de Beemster zodat je kunt ervaren hoe de Beemster ooit is ingericht en dat het eigenlijk nog steeds zo is, dé reden waarom Beemster Werelderfgoed is. Wanneer: begin 2025; als dat toch eens zou kunnen!!! ◀

2025: Westerhem 25 jaar

We schreven het de vorige keer al, in 2025 bestaat het Agrarisch Museum Westerhem 25 jaar. Het mooiste cadeau is als Westerhem dan omgezet wordt naar het Beemster Museum.

We laten zeker zien wat er in de afgelopen 25 jaar zo al is gebeurd in Westerhem. ◀

Wist u dat....

er op iedere eerste zaterdag van de maand een inloop is in de Beemster Erfgoedkamer? Van 10.00-12.00 uur bent u van harte welkom voor het stellen van vragen, het bekijken van documenten, etc. De erfgoedkamer bevindt zich in het Bezoekerscentrum (ingang via de achterkant), Middenweg 185 in Middenbeemster. ◀

Het scholenproject 'Wonen in vroeger tijden' (mei 2024)

Van 13 t/m 27 mei werd het scholenproject 'Wonen' gehouden in het Agrarisch Museum Westerhem, het Voorhuis en het Betje Wolff Museum. Het is een buitengewoon succesvol project waarbij het fijn is om met de musea samen iets moois neer te zetten. Bovendien is het heel leuk en leerzaam voor de leerlingen van de basisscholen die op bezoek komen. Dit jaar deden de scholen uit de Beemster weer mee en een klein aantal scholen uit Purmerend. De laatste dag was bestemd voor kinderen die thuisonderwijs krijgen. Dat ging in dit geval om negen kinderen die begeleid door hun ouders uit ver-

schillende delen van het land kwamen. Gedurende de ochtend liepen de kinderen in groepjes langs verschillende activiteiten in de musea. In het Agrarisch Museum maakten de kinderen o.a. kennis met boer Jan die de dieren liet zien, de gasinstallatie en de plee. Bij het voorhuis gingen ze bij de burgemeester op bezoek. Bij het Betje Wolff Museum mochten ze steenwerpen, een quiz maken, op bezoek gaan bij juffrouw Cornelia, die graag haar kamertje wilde laten zien of bij juffrouw Marie

die bij grote drukte (zoals nu) juffrouw Cornelia hielp in de opkamer. Dit jaar konden alle kinderen de bedstee proberen als ze dat wilden.

In de keuken ontmoetten de kinderen de opa en oma van Ot en Sien. Aan het eind van elke ochtend werden de winnaars van het steenwerpen bekend gemaakt en 'tips en tops' uitwisselen. De begeleiders/vrijwilligers gingen na afloop nog even nakaarten. Heel gezellig en nuttig. We kijken nu al weer uit naar het volgende jaar!

Janet Smith-van der Veen ◀

Werkochtenden: grote schoonmaak

Eén oproep via de mail en daar komen de vrijwilligers van Westerhem op donderdagochtend om te helpen bij "de grote schoonmaak". De buitenboel moest een keertje onderhanden genomen worden. De ramen werden gelapt, de grote deuren en het klompenhossie schoongemaakt. Het spoelhok en het wc-tje werden aan de binnenkant met een ferme waterstraal gereinigd. Maar ook de buitenzijde. De brongasketel is in de teer gezet. Een andere ploeg ging de heggen te lijf. Ze werden weer keurig geknipt. Het gras werd gemaaid. Wat een fantastische ploeg vrijwilligers heeft Westerhem toch. Hulde en dank. Daar wil je toch eigenlijk wel bij horen. Ondanks al deze hulp komen we toch nog vrijwilligers tekort. Meld je aan (M/V). Het werk is leuk, het museum is mooi en de onderlinge sfeer fantastisch. De toekomst met nieuwe ideeën ziet er rooskleurig uit. Waar wacht je nog op? Meld je aan via: info@historischgenootschapbeemster.nl met de vermelding vrijwilliger voor Westerhem of bel 0299 683507. ◀

Open Dag Beemster 9 mei 2024

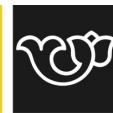
- verslag van de Weegbrug -

Het is 70 jaar geleden dat de Weegbrug in gebruik is genomen door een 'combinatie' van Beemster landbouwers. Dit was voor de bestuurders en vrijwilligers een mooie reden om dit op de Open Dag met alle Beemsterlingen en bezoekers uit de omgeving samen met ons te laten vieren. In februari kwamen het bestuur en vrijwilligers bij elkaar bij de familie Van Poelgeest, waar wij gastvrij werden onthaald. De avond was heel vruchtbaar en er kwamen veel leuke voorstellen op tafel. Er werd een keuze gemaakt waar iedereen achter stond en een plan van aanpak volgde.

Het plan van aanpak werd ingevuld door de vrijwilligers die spontaan allerlei taken op zich namen. Voor het bestuur was dit natuurlijk prachtig omdat alles soepel verliep. Voor alle duidelijkheid werd er later nog een draaiboek gemaakt van de activiteiten en de invulling van het rooster. Een paar weken voor de Open Dag werden de Weegbrug, het Weeghuisje en alles eromheen schoongemaakt.

De Open Dag begon zonnig en alles ging voorspoedig. Om half negen werden aan de ene kant de partytent, de fotocollage en de maquette van de Weegbrug neergezet. Aan de andere zijde stond een barretje waar de bezoekers hun briefje konden invullen met het geraden gewicht. Op de Weegbrug werd een trekker met platte wagen gereden. Op de platte wagen stonden kazen, melkbussen en hooibalen, waarvan het gewicht geraden kon worden.

Ieder half uur werd er een kaas verloot (500 gram), deze kazen waren aangeboden door de Cono, bekend van de Beemster kaas en door de boerderijwinkel De Beemster Kaaswagen. De persoon die het dichtst bij het gewicht kwam, won een Beemster kaas. Het goede gewicht was 195 kilo. De belangstelling was groot. Voor 10:00 uur hadden we al de eerste bezoekers, die oude herinneringen ophaalden van vroeger. Ze waren vroeger met hun vader meegekomen naar de Weegbrug of hadden zelf hun lading laten wegen.

Op verschillende manieren werd er geraden wat er op de platte kar stond aan gewicht. De een deed het met een blik erop werpen en de ander pakte de melkbussen en de kazen vast. Ook de hooibalen moesten het ontgelden.

Na het middaguur moesten er nog briefjes voor het gewicht, naam en telefoonnummer bijgehaald worden. Om 16:00 uur waren alle kazen gewonnen. De personen die niet meer aanwezig waren tijdens de uitreiking werden gebeld om hun kaas af te halen.

De belangstelling voor de fotocollage was ook groot. Zeker als er bekende mensen op de foto stonden. Gelukkig waren er meer vrijwilligers aanwezig dan was ingepland. Veel mensen wilden graag in het Weeghuisje kijken en zelfs eronder. Aan de hand van een werkende maquette werd uitleg gegeven door de vrijwilligers over de werking van de historische Weegbrug. Dit was voor veel bezoekers een interessant object.

Het was al met al een zeer geslaagde dag met veel bezoekers en de inzet van veel vrijwilligers!

Leni Greuter-van de Beek ◀

Bijzondere evenementen in en rond Westerhem

Westerhem heeft deelgenomen aan de Open Dag Beemster en aan de Kunstroute Beemster. De bezoekers weten beide evenementen goed te vinden. Tijdens de Open Dag Beemster is het gehele museum toegankelijk tegen een gereduceerd tarief. Met de Kunstroute Beemster is alleen de hooiberging gratis toegankelijk omdat de aanwezige kunstenaar dan alle aandacht krijgt. Daar is dit evenement voor.

Op 18 augustus 2024 stelt Westerhem haar buitenlocatie ter beschikking voor Muziek aan de Middenweg. Het museum is dan tegen normaal tarief toegankelijk.

Stoomtram bij halte Middenbeemster aan de Rijperweg

Op zondag 15 september wordt hierover een lezing gegeven. Ieder heel uur is er op beide dagen een korte rondleiding door het museum, met uitzondering als de lezing gegeven wordt. Door sponsoring van de gemeente Purmerend is de toegang gratis, maar we willen graag uw Museumkaart scannen. ◀

Op 14 en 15 september is er weer de jaarlijkse Open Monumentendag. Dit jaar is "vervoer" het thema. In Westerhem zal op deze dagen aandacht worden geschonken aan de tram die ooit door de Beemster reed.

Beemster Beeldbanken

Vijf beeldbanken heeft het HGB, allen te raadplegen via www.historischgenootschapbeemster.nl en klik op beeldbanken en maak daarna uw keus welke beeldbank u wilt zien.

In een beeldbank zijn bijna alle gegevens opgeslagen en beschreven van de bezittingen van het HGB. De foto's en de boeken van de afdeling Beemster Erfgoed, de objecten en textiel van het Betje Wolff Museum en de collectie van het Agrarisch Museum Westerhem. Sinds kort zijn vier van de vijf beeldbanken voorzien van een nieuw vormgegeven titelblad.

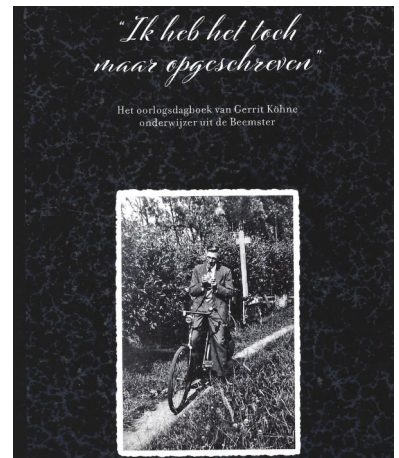

Al deze gegevens moeten bijgehouden worden. Gerrit van Eck heeft het gegevensbeheer versterkt voor het Betje Wolff Museum. Ook gaat Gerrit het technisch systeembeheer van alle beeldbanken mede beheren. Als u ook wilt helpen, graag. ◀

Oorlogsdagboek Gerrit Köhne

Op 5 mei jl. werd het complete oorlogsdagboek van Gerrit Köhne (1914-2000) onder de titel 'Ik heb het toch maar opgeschreven' in de Kerckhaen te Westbeemster gepresenteerd.

Het dagboek beslaat de hele oorlogsperiode 1940-1945 en is een bijna complete dagelijkse vastlegging van grote en schokkende gebeurtenissen, maar ook het alledaagse leven in de Beemster, in Castricum en Oost-Knollendam (waar de auteur onderwijzer was). Het is een fascinerend stuk geschiedenis uit onze eigen omgeving, uniek door zijn omvang, beschreven door een historisch zeer geïnteresseerde jongeman - één van de oprichters van het Historisch Genootschap J.A. Leeghwater (tegenwoordig HGB) - die meteen bij het begin van de oorlog beseftte dat het de moeite waard was om alles vast te leggen en later in het net over te schrijven. Dat laatste is nooit gebeurd. Wel is het manuscript van 464 dichtbeschreven groot formaat pagina's in 2011 ontdekt tussen de familiepapieren die Corrie Beemsterboer-Köhne (jongste dochter) na het overlijden van haar ouders in een kast had liggen. Na een moeizame transcriptie ('vertalen' in getypte tekst) van het handschrift, toevoeging van illustraties, voetnoten met toelichting en een uitvoerige inleiding en nawoord kon het dagboek worden opgemaakt om te worden gedrukt. Uitgave onder auspiciën van het Historisch Genootschap Beemster.

Het boek telt 316 bladzijden, bevat zwart-wit en kleurenillustraties, heeft een beperkte oplage en is uitsluitend verkrijgbaar bij Antiquariaat Serendipity en Visit Beemster in Middenbeemster tegen de kostprijs van 18 euro.

Toezending per post is ook mogelijk: s.v.p. bestellen per e-mail V.Falger@gmail.com, waarna een betaalinstructie volgt. ISBN 9789081903639. ◀